

Kuntavaalien ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen

Keskusvaalilautakunta 11.04.2025 § 25
3819/00.00.00.03/2024

Valmistelija

kaupunginlakimies Niclas Sundman, niclas.sundman@salo.fi, 02 778 2059

Alue- ja kuntavaalien 2025 ennakkoäänestys on toimitettu kotimaassa 2.4.-8.4.2025. Vaalipäivä on sunnuntai 13.4.2025.

Vaalilain 63 §:ssä säännellään ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen:

"Kunnan keskusvaalilautakuntaan saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat tarkastetaan vaalikuoria avaamatta kokouksissa, jotka on pidettävä siten, että vaalipäivää edeltävänä perjantaina ennen kello 19 saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat ehditään niissä käsitellä. Määräajan jälkeen saapuneet lähetekuoret jätetään niitä avaamatta huomioon ottamatta.

Äänestys on jätettävä huomioon ottamatta, jos:

- 1) ennakkoon äänestänyttä henkilöä ei ole otettu äänioikeusrekisteriin;
- 2) vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva taikka muu asiaton merkintä;
- 3) lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttua, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt; taikka
- 4) kotiaänestyksen lähetekirjeestä puuttuu 54 §:ssä tarkoitetun henkilön nimikirjoitus.

Äänestyksen huomioon ottamatta jättämisestä on tehtävä merkintä kokouksessa pidettävään pöytäkirjaan, johon on liitettävä huomioon ottamatta jätetty vaalikuori lähetekirjeineen ja -kuorineen.

Jos lähetekirje, jossa ei ole lähetekirjeen kuittausmerkintää, ja siihen liitetty vaalikuori voidaan hyväksyä, äänioikeusrekisteriin merkitään, että lähetekirjeessä mainittu henkilö on käyttänyt äänioikeuttaan. Jos hyväksyminen tapahtuu myöhemmin kuin 4. päivänä ennen vaalipäivää kello 19, merkintä lähetekirjeessä mainitun henkilön äänestämisestä tehdään oikeusministeriön määräämällä tavalla lisäksi vaaliluetteloon. Jos kunnan keskusvaalilautakunnalle on 71 §:n 3 momentin mukaisesti erityisestä syystä toimitettu äänioikeusrekisteristä heti sen tultua lainvoimaiseksi tulostetut vaaliluettelot, merkintä tehdään ainoastaan vaaliluetteloon.

Sen jälkeen kun ennakkoäänestysasiakirjat on tarkastettu, kunnan keskusvaalilautakunnan on lajiteltava hyväksytyt vaalikuoret äänestysalueittain sekä laskettava vaalikuorten lukumäärä äänestysalueittain ja merkittävä lukumäärät pöytäkirjaan. Hyväksytyt vaalikuoret on äänestysalueittain lajiteltuina ja lähetekirjeistä erotettuina säilytettävä avaamattomina varmassa tallessa."

Ennakkoäänestysasiakirjojen valmistava tarkastaminen on suoritettu keskusvaalilautakunnan käsittelyä varten vaalilain 63 §:n mukaisesti keskusvaalilautakunnan sihteerin johdolla. Ilman kuittausmerkintää olevien lähetekirjeiden äänestykset on merkitty äänioikeusrekisteriin. Lähetekuoret on lajiteltu äänestysalueittain. Hyväksyttäväksi ehdotettujen vaalikuorten lukumäärä lasketaan äänestysalueittain.

Vaaliluetteloiden tulostamisen jälkeen ilman kuittausmerkintää saapuvat hyväksyttävät ennakkoäänestykset merkitään sekä äänioikeusrekisteriin että vaaliluetteloihin.

Keskusvaalilautakunnalle saapuneet kirjeäänestysasiakirjat tarkastetaan noudattaen, mitä vaalilain 63 ja 66 g §:ssä säädetään.

Kirjeäänestys on vaalilain 63 §:n 1–3 momentissa tarkoitettujen syiden lisäksi jätettävä huomioon ottamatta, jos:

- 1) kirjeäänestyksen lähetekuoreen tehtyjen postitus- tai lähetysmerkintöjen perusteella ei voida varmasti vakuuttua siitä, että kuori on postitettu tai lähetetty ulkomailta;
- 2) kirjeäänestyksen vaalikuori on avonainen ja voidaan päätellä, että avonaisuus johtuu muusta kuin vaalikuoren teknisestä toimimattomuudesta, tai muutoin sellainen, ettei varmasti voida vakuuttua, että äänestys on tapahtunut laissa säädetyin tavoin;
- 3) kirjeäänestyksen lähetekirjeestä puuttuvat 66 d §:n 5 momentissa tarkoitettujen kirjeäänestyksen todistajien allekirjoitukset.

Esittelijä

Kaupunginlakimies

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunta suorittaa kuntavaalien ennakkoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen valmistelun mukaisesti ja päättää ennakkoäänestysten hyväksymisestä ja huomioon ottamatta jättämisestä, erottaa hyväksytyt vaalikuoret lähetekirjeistä, laskee hyväksytyjen vaalikuorten lukumäärät äänestysalueittain ja merkitsee luvut pöytäkirjaan, tuloslaskentajärjestelmään ja vaaliluetteloihin.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti kokouksessa.

Päätös

Keskusvaalilautakunta jätti huomioon ottamatta yhteensä 7 kuntavaalien ennakkoäänestystä. Näissä tapauksissa ei voitu varmasti vakuuttua siitä, että äänestys oli tapahtunut vaalilaissa säädetyin tavoin.

Edellä todetuista huomioon ottamatta jätetyistä 7 äänestyksestä

- 1) kahdessa tapauksessa huomioon ottamatta jättäminen johtui puuttuvasta vaaliviranomaisen allekirjoituksesta (vaalilaki 63 § 2 mom. 3 kohta),
- 2) yhdessä tapauksessa äänestäjän allekirjoituksen puuttumisesta (vaalilaki 63 § 2 mom. 3 kohta),
- 3) yhdessä tapauksessa molempien allekirjoitusten (vaaliviranomaisen ja äänestäjän allekirjoitusten) puuttumisesta (vaalilaki 63 § 2 mom. 3 kohta) ja
- 4) kolmessa tapauksessa ennakkoon äänestänyttä henkilöä ei ollut otettu äänioikeusrekisteriin (vaalilaki 63 § 2 mom. 1 kohta).

Keskusvaalilautakunta oli pyrkinyt selvittämään ilmenneitä lähetekirjeiden puutteellisuuksia ja niissä tapauksissa, joissa lisäselvitystä oli kohtuullisella tavalla saatavilla ja äänestysten kulusta saatiin tiedossa olevan äänestyspaikan perusteella riittävä selvitys, puutteiden voitiin todeta johtuvan inhimillisestä virheestä ja äänestykset hyväksyä.

Yhden äänestyksen kohdalla vaalikuoren ikkunasta oli havaittu, että lähetekuoreessa aluevaalien lähetekirjeen kanssa vaalikuoreessa oli valkoinen kuntavaalien äänestyslippu. Samanaikaisesti toimitettavien alue- ja kuntavaalien vuoksi äänioikeuden kirjaamisessa oli katsottava tapahtuneen virhe, jonka johdosta äänioikeudenkäyttö korjattiin äänestyslipun värin mukaisesti kuntavaalien äänestykseksi. Kyseinen tapaus on todettu pöytäkirjassa myös aluevaalien ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastamisen asiakohdassa.

Keskusvaalilautakunta päätti hyväksyä kaikki sille osoitetut kuntavaalien kirjeäänestykset lainmukaisina. Kirjeäänestysten määrä oli 3 kappaletta.

Huomioon ottamatta jäävät ennakkoäänestysasiakirjat jäävät pöytäkirjan liitteiksi.

Keskusvaalilautakunta päätti hyväksyä sille osoitetut 11.351 kuntavaalien ennakkoäänestystä ja vaalikuorta, jotka jakaantuivat äänestysalueittain seuraavasti:

001	1836
002	2172
003	856
004	916
005	610
006	1412
007	1320
008	636
009	306
010	349
011	292
012	271
013	219
014	156

Kirjeäänestysten määrä oli 3 kappaletta ja ne sisältyvät edellä oleviin lukuihin.

Hyväksytyt vaalikuoret eroteltiin lähetekirjeistä ja hyväksytyjen äänestysten lukumäärät merkittiin vaaliluetteloihin.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin heti kokouksessa.

Tiedoksianto

-